

รากเหง้าทางสังคมและอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “ผู้กล้า” (กลุ่มเหนือกฎหมาย) ในมาดากัสการ์

โดย อับดุล โรซากิ

อับดุล โรซากิ เป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย State Islamic University of Sunan Kalijaga เมืองยอคยาคารตา และเป็นนักวิจัยที่สถาบันเพื่อการวิจัยและเสริมสร้างศักยภาพ (IRE) เมืองยอคยาคารตา

สิ่งแรกที่คนคิดและพูดถึงชาวมาดากัสการ์ คือ ชนเผ่าที่นิยมความรุนแรงและเป็นกลุ่มคลั่งศาสนา ซึ่งตามทฤษฎีแล้วค่านิยมสองคำข้างต้นนอกจากจะมีความหมายต่างกันแล้วยังน่าจะเป็นคนที่ยุคนละฝ่ายอีกด้วย เพราะคนที่เคร่งศาสนา มักจะดำเนินชีวิตอย่างสมณะ หลีกเลียงการประกอบกรรมชั่วและการกระทำความรุนแรง

ในทางกลับกันคนที่คุ้นชินกับการใช้ความรุนแรงมักมีวิถีชีวิตห่างไกลจากความเรียบง่ายและสมณะ

แม้ว่าแนวทางปฏิบัติดังที่ปรากฏจริงในสังคมซึ่งเป็นปัญหาที่ซับซ้อนมักจะไม่ได้ตรงตามทฤษฎีเสมอไป

อย่างไรก็ดีในบริบททางวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าทั้งการใช้ความรุนแรงและคลั่งศาสนาย่อมไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยไร้เหตุผล

แต่ก็มักมีความเกี่ยวพันโยงใยกับอำนาจและผลประโยชน์ในโครงสร้างทางสังคมที่ทำให้ลัทธิการใช้ความรุนแรงดำรงอยู่ได้ (Foucault:2002)

เรื่องความรุนแรงและเคร่งศาสนานั้นนับว่าเป็น “ทายาท” ทางวัฒนธรรมของมนุษย์

ความรุนแรงอาจจะแบ่งแยกออกเป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับบริบทและเจตนาที่แตกต่างกันไป

ดังเช่น วิธี carok หมายถึงประเพณีของชนเผ่ามาดากัสการ์ที่นิยมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้วยการใช้ความรุนแรง จุดจบของคนที่ร่วมในกระบวนการที่ใช้ความรุนแรงนี้หนีไม่พ้นการบาดเจ็บสาหัสหรือเสียชีวิต ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของอารมณ์และความรู้สึกแค้นที่ถูกหมิ่นหมายศักดิ์ศรีและเกียรติยศของพวกเขา ชาวมาดากัสการ์ใช้วิธี carok

เมื่อรู้สึกว่าคุณถูกเหยียดหยามและดูแคลนหรือเมื่อรู้สึกว่าต้องป้องกันตัวหรือเมื่อถูกทำร้าย เมื่อใดที่ความโกรธทวีขึ้นเป็นความอับยศอดสู (maloh หรือ todus) ชาวมาดากัสการ์จะใช้วิธี carok เป็นเครื่องมือในการตัดสินและขจัดความขัดแย้ง

ดังสภากษัตริย์ของชาวมาดากัสการ์ที่ยึดถือกันว่า “ango’ an pote tolang etembang pote matah” แปลตรงตัวว่า “มีกระดูกขาวเสียยิ่งดีกว่าตาขาว” ซึ่งหมายความว่า “ชีวิตปราศจากความหมายหากไร้ศักดิ์ศรี”

ความรู้สึกอับอายที่อัดแน่นรุนแรงในใจจนกลายเป็นความอับยศอดสู (maloh) ทำให้ต้องใช้วิธี carok นั้น มักจะเกี่ยวข้องกับภรรยาของพวกเขาเป็นส่วนใหญ่

ชายชาวมาดากัสการ์จะต้องปกป้องศักดิ์ศรีของตนโดยการใช้วิธี carok เมื่อภรรยาของเขาถูกระราน ส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องความหึงหวงเมื่อรู้ข่าวชู้สาวของภรรยา

ในกรณีนี้ชายชู้ของภรรยาคือเป้าหมายหรือเหยื่อของ carok นอกจากนี้การทำ carok อาจจะมีสาเหตุจากความต้องการแก้แค้น โดยเฉพาะเมื่อสมาชิกครอบครัวถูกฆ่า carok

และยังอาจหมายถึงการกระทำเพื่อปกป้องชื่อเสียงในเรื่องความซื่อสัตย์รวมทั้งการต่อสู้เพื่อรักษาความชอบธรรมของตนเองอีกด้วย (Wiyata, 2002:89-159) การทำ carok

นั้นมีแรงจูงใจและเป้าหมายชัดเจนมาก กล่าวคือ บุคคลต้องเข้าร่วมในการขจัดความขัดแย้งด้วยการใช้ความรุนแรงเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีของตนเอง

ชาวมาดากัสการ์ที่ใช้วิธี carok

เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีและเกียรติยศของตนจะได้รับการยกย่องเชิดชูว่าเป็นผู้กล้า (blater) ผู้กล้า

หมายถึงผู้มีจิตใจแข็งเกร่งปราศจากความเกรงกลัวใด ๆ มีความอหังการ และมีความห้าวหาญที่จะเรียกศักดิ์ศรีของตนกลับคืนมาด้วยการใช้ความรุนแรง ในทางกลับกัน ผู้ใดที่สามารถ "อดทนอดกลั้น"

ไม่ต่อสู้ป้องกันศักดิ์ศรีจะถูกประณามจากชุมชนที่ตนใช้ชีวิตอยู่ว่า ไม่มีจิตวิญญาณของ blater และมีตัวอย่างหลายกรณีที่ปรากฏว่าชาวมาตุเรสที่เคยถูกประณามว่า ไม่เป็น blater กลับถูกยกย่องว่าเป็น blater หลังจากลงมือใช้วิธี carok โดยเฉพาะหากชัยชนะได้จากการต่อสู้กันถึงขั้นเลือดตกยางออก ดังนั้น carok จึงเกี่ยวข้องกับความห้าวหาญในการจัดการข้อพิพาทในชุมชนและการกระทำ carok เป็นวิถีชีวิตที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างสถานะทางสังคมของชาวมาตุเรสให้แข็งเกร่งและชอบธรรมในฐานะ blater หรือ ผู้กล้า

อย่างไรก็ตามไม่ใช่มีเพียงวิธี carok เท่านั้นที่แสดงถึงวิถีและสถานะอันชอบธรรมของ blater วิถีทางที่แสดงสถานะของ blater อื่น ๆ ได้แก่ kerapan sapi (การแข่งขันวัวของชาวมาตุเรส) การชนไก่ การทำผิดกฎหมาย รวมทั้งมีสมาคม remoh blater ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ของ blate¹ เครื่องมือในการประกาศสถานะดังกล่าวแพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นการสร้างวัฒนธรรมและชุมชนเฉพาะกลุ่มในมาตุรา และไม่น่าสงสัยเลยว่าเมื่อชาวมาตุเรสประกาศตนว่าเป็น blater เขาจะวางท่าว่าเขามีสถานะพิเศษในสังคม ซึ่งตามธรรมเนียมปฏิบัติแล้ว คนที่เป็น blater จะมีคนยกย่องนับถือมาก และแทบจะไม่มี blater คนไหนที่ไม่ได้รับการยกย่องนับถือ²

ใคร ๆ ก็สามารถเป็น blater ได้ blater จึงมาจากคนกลุ่มต่างๆกันหรือจากหลากหลายชนชั้น มีตั้งแต่กลุ่ม santri (คนมุสลิมเคร่งศาสนา) จนถึงคนจากชุมชนที่ไม่ใช่มุสลิมเคร่งศาสนา blater ที่เคยเป็นคนมุสลิมเคร่งศาสนามาก่อน (ex-santri) มักจะเป็นคนที่สวดบทสวดในพระคัมภีร์เก็ง (ngaji) และเก่งในการอ่านตำราศาสนาที่เขียนด้วยภาษาอาหรับ (kitab kuning) ที่ใช้สอนในโรงเรียนประจำของชาวมุสลิม (pesantren) เรื่องเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งปกติในสังคมชาวมาตุเรสก็ได้ เพราะตามประเพณีของชาวมาตุเรส การสอนเรื่องศาสนาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน เริ่มตั้งแต่เด็ก กล่าวคือเด็กทุกคนจะได้รับการสอนเรื่องศาสนาในมัสยิด สุเหร่า และโรงเรียนประจำ ที่กระจัดกระจายอยู่ตามหมู่บ้านและตำบลต่างๆทั่วเกาะ ด้วยบริบทดังกล่าวทำให้ blater ที่เคยเป็นคนมุสลิมเคร่งศาสนา สามารถยอมรับเครือข่ายวัฒนธรรมและประเพณีนี้ได้ เพราะทำให้รู้สึกว่าเขามีฐานะเสมือนเป็น kyai (ครูสอนศาสนาอิสลาม) (Mansoor 1990; Bruinessen 1995) ศาสนาอิสลามมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในสังคมชาวมาตุเรส ซึ่งรวมพิธีกรรมทางสังคมอีกมากมายที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณทางศาสนา โดยมี kyai เป็นผู้นำ ยิ่งกว่านั้นพลังขับเคลื่อนทางสังคมทำให้ศาสนาหยั่งรากลึกลงในสังคมและโครงสร้างทางวัฒนธรรมของชุมชนจนสามารถหลอมรวมเป็นอัตลักษณ์ของชาวมาตุเรส กระบวนการดังกล่าวทำให้ศาสนาอิสลามกลายเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของศักดิ์ศรีและความนับถือ

1 Remo Blater : คือสมาคมหนึ่งที่สมาชิกเป็นพวก blater หรือ thugs สมาคมจะจัดรายการพบปะกันหรือมีการเรียไรเงินเดือนละครั้ง ในสมาคม Remo Blater จะมีพิธีกรรมหรือมีการจัดงาน เช่น การเดินรำตามประเพณีดั้งเดิม เช่น tandek รวมทั้งการจัดให้มีการบริการความบันเทิงต่าง ๆ เช่นการพนันและสุรา

2 ในมาตุรา จะมี blater rajah (หมายถึงคนที่มีอิทธิพลกว้างขวางและมีอำนาจควบคุมภายในสมาคม) และมี blater kene (คนที่มีอิทธิพลไม่มากนัก เพียงในแถบบริเวณที่อาศัยอยู่เท่านั้น) blater kene บางครั้งเป็นพวก bajingan (อาชญากร) ข้อแตกต่างนี้ทำให้สามารถใช้แยกแยะพวกที่เป็น non-santri และพวกไม่ใช่ชาวบ้านทั่วไปออกจากพวก blater rajah หรือ blater ที่มีต้นกำเนิดจากพวก kyai/santri

นั่นเอง ดังนั้นหากมีเรื่องใด ๆ ที่กระทบกระเทือนศาสนาหรือทำให้ศาสนาเสื่อมเสีย ชาวมาตุเรสจะรู้สึกว่ามีอัตลักษณ์และศักดิ์ศรีของพวกเขาเสื่อมเสียตามไปด้วย ฉะนั้นจึงเป็นเหตุผลสมควรและเหมาะสมที่จะใช้วิธี carok

ทั้ง blater และ kyai เป็นเสมือน “ระบอบคู่แฝด” ซึ่งมีความสามารถและมีพลังในการสร้างการสื่อสาร วัฒนธรรม ประเพณี และเครือข่ายการเมืองในสังคมชาวมาตุเรสชั้นใหม่ โดยมีฐานะเป็นผู้มีอำนาจควบคุมอย่างชอบธรรมและผู้มีอำนาจในการบังคับบัญชาการทำงานของ “เครื่องจักรเพื่อความรุนแรง” พวกเขา blater มักจะประลองกำลังกันบ่อย ๆ เพื่อทดสอบพลังและอิทธิพลของพวกเขาที่ครอบงำชุมชนไว้ ตลอดจนขยายอำนาจออกไปในแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับประเพณีต่าง ๆ เช่น remoh การชนไก่ กีฬาปัญจสีลัต การแข่งวัว และแม้แต่ในการกระทำผิดกฎหมายและการกระทำรุนแรงอื่น ๆ เช่นเดียวกับพวก kyai ที่มีความสามารถในการพัฒนาและเผยแพร่การสอนศาสนาที่สามารถมีอิทธิพลครอบงำพฤติกรรม จิตใจ ความคิด ของคนในสังคม รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมด้วย คนสองกลุ่มนี้อาจจะมีวิสัยทัศน์และความคิดขัดแย้งกันบ้าง แต่ไม่มีผลกระทบต่อความพยายามที่จะดำรงความสัมพันธ์ที่ราบรื่นไว้ ทั้งในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง (Rozaki; 2004)

แกะรอยความเป็นมาของผู้กล้า (Tracking Blater Historically)

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ มักพบว่า blater-ism (ลัทธิผู้กล้า) หมายถึงคนที่มีความเข้มแข็งและเกรงกล้าในสังคมชนบท และมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับ jago-ism เนื่องจาก ทั้ง jagoan และ blater ต้องเป็นคนที่มีรูปลักษณ์และร่างกายแข็งแรงและมีความรู้ด้านเวทมนต์ของขลังอีกด้วย จนเป็นที่รู้กันดีว่า blater นั้นเป็นคนอยู่ยกกระพันนอกจากสามารถปัดเป่าศาสตราวุธไม่ให้ระคายผิว ยังต้องมีทักษะในการต่อสู้ป้องกันตนเองดีเยี่ยม ฉะนั้นจึงส่งผลให้มีคนเป็นจำนวนมากพร้อมใจกันเข้ามาสวมวิกัดดี ซึ่งชื่อเสียงในความเก่งกล้าเป็นแรงดึงดูดจำนวนสาวก ยังมีโอกาสแสดงฝีมือด้านความรุนแรงมากเท่าไรก็ยิ่งเป็นการเสริมอำนาจและเพิ่มบารมีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ก่อนยุคอาณานิคม พวก jagoan เป็นเสมือนขมกำลังและอาวุธของผู้ปกครอง แม้แต่กษัตริย์พระองค์ใดจะขึ้นครองราชย์ได้นั้นมักจะเกี่ยวข้องกับ jagoan อยู่ไม่น้อย กล่าวคือกษัตริย์ที่จะขึ้นครองราชย์จะต้องแสดง wahyu kedaton (อภินิหาร) เพื่อแสดงความชอบธรรมต่อสิทธิในราชบัลลังก์ให้ประจักษ์เสียก่อน รูปแบบหนึ่งของ wahyu คือการมีรูปลักษณ์แบบ jagoan ที่แข็งแรงที่สุด เพราะคนจะมองว่ากษัตริย์ที่มีพระราชอำนาจมากเป็นเสมือน super jagoan (Onghokham 2002:102)

จากการศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้เรามองเห็นภาพได้ชัดเจนว่ากษัตริย์มักจะเกี่ยวข้องกับพวก jagoan เพื่อดำรงและปกป้องพระราชอำนาจของพระองค์ ดังนั้นพวก jagoan จึงมักถูกกล่าวถึงในฐานะราชองครักษ์ นักเขียนนวนิยายชาวดัตช์ชื่ออัลเบิร์ตส ได้เขียนเรื่องสั้นเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงปี 1710 โดยให้ตัวเอกเป็นจอมโจรหรือ jagoan คนหนึ่งอยู่นอกเมือง

Sumenep และสามารถรวบรวมชาวบ้านทำการโค่นล้มราชบัลลังก์ของกษัตริย์ที่ครองเมือง Sumenep โดยปราบปรามกองทัพของกษัตริย์ได้ราบคาบ เข้ายึดพระราชวัง และสถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์องค์ใหม่ด้วยการกล่าวอ้างว่าเขาสืบเชื้อสายมาจาก Sedyainigrat ซึ่งโยงตามประวัติการสืบสายโลหิตไปถึงยุคราชอาณาจักร Suenep

ซึ่งครองมาตุราในปี 1710 (De Jonge 1995)

“ตำนาน” เรื่องนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ที่เล่าขานในชุมชนกันอยู่เป็นประจำมาจนถึงทุกวันนี้

เรื่องเล่าที่เล่ากันอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องเกี่ยวกับ Ke'Lesap ซึ่งเป็นพระโอรสของของกษัตริย์มาตุเรส พระนามว่า Cakraningrat III กับพระสนมคนหนึ่งที่เป็นชาวบ้านและอยู่นอกพระราชวัง กล่าวกันว่า Ke'Lesap ได้รวบรวมกำลังและก่อการกบฏต่อราชอาณาจักร Bangkalan ด้วยความเก่งกล้าบวกกับความรู้ความสามารถในยุทธวิธีการทำศึกทำให้สามารถปราบปรามแคว้นต่าง ๆ ในเกาะมาตุราตั้งแต่เมือง Sumenep จนถึง Bangkalan ในแคว้น Blega

แต่ราชบัลลังก์ถูกโค่นล้มไม่สำเร็จและการก่อการกบฏต้องประสบความล้มเหลว เพราะกษัตริย์องค์เก่าใช้กุศโลบายอันแยบยลและชาญฉลาดด้วยการส่งคนไปแจ้งแก่ Ke'Lesap ว่าพระองค์จะขอยอมแพ้แต่ขอให้ Ke'Lesap เข้ามาในพระราชวัง โดยพระองค์จะยกให้ Ke'Lesap ขึ้นครองราชย์ต่อจากพระองค์ เมื่อ Ke'Lesap หลงกลเข้ามาในพระราชวัง จึงถูก“ลอบปลงพระชนม์”ในที่สุด ทำให้การก่อการกบฏต้องเลิกล้มไป (Irsyad:1985)

ตำนานพื้นบ้านอีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่อง Sakera ซึ่งเป็นตำนานปลุกใจของชาวมาตุเรส Sakera เป็น jagoan ที่มีสายเลือดมาตุเรส

ได้ต่อสู้กับอำนาจผู้ปกครองระบอบอาณานิคมชาวดัตช์ในเมือง Pasuruan หรือเขต “เกือกม้า” ซึ่งตั้งอยู่ในชาวตะวันออก ที่มีชุมชนหลายชนเผ่าอยู่รวมกันโดยมีชาวมาตุเรสเป็นใหญ่ แม้ว่าคนที่อยู่ในเขตเมือง Pasuruan, Probolinggo, Jember, Situbondo และ Banyuwangi พูดได้ทั้งภาษามาตุเรสและภาษาชวาก็ตาม Sakera มีรูปลักษณะและคุณสมบัติเป็น blater โดยไม่ยอมค้อมหัวให้กับผู้ปกครองอาณานิคมชาวดัตช์ นอกจากนี้ยังฝึกปรีชาป้องกันตัวและสรรพวิชาอยู่ยงคงกระพันจนเชี่ยวชาญ ทั้ง ๆ กองทัพดัตช์พยายามปราบปรามการก่อกบฏของ Sakera หลายครั้งแต่ไม่เคยสำเร็จ ในที่สุดทหารดัตช์ใช้เล่ห์กลล่อหลอกให้ Sakera มาติดกับในงานเต้นรำตามประเพณีที่เรียกว่า sandur โดยลวงให้ Sakera ร่ายรำโดยถอดเครื่องรางของขลังออกจากตัวให้หมดเสียก่อน หลังจากนั้นทหารดัตช์ก็รุกเข้าล้อมจับตัวและฆ่า Sakera ตายทันที เรื่องของ Sakera ยังคงเป็นตำนานที่เล่าขานกันอยู่เสมอในสังคมของชาวมาตุเรสตราบจนทุกวันนี้ ชาวมาตุเรสมีความภาคภูมิใจในเรื่องราวเหล่านี้มาก จึงเสมือนเป็นคำอธิบายที่แจ่มแจ้งว่าเหตุใดพวกเขาจึงขึ้นชกการกระทำรุนแรงและยกย่องวีรบุรุษที่อยู่ในคราบ blater

นอกจากนี้ยังมีเรื่อง Anton Lukas ค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทของ blater อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องของชาวมาตุเรสชื่อ Kutil ที่ก่อการกบฏในแคว้นต่าง ๆ ของชาวตอนกลางสามแคว้น Kutil มีชื่อเสียงว่ามีความรู้เรื่องศาสนาดีเยี่ยม แต่มีชีวิตอีกด้านหนึ่งที่เป็น“ด้านมืด”ของเขาคือเป็นอาชญากร ผลจากการศึกษาของ Lukas ชี้ให้เห็นวิธีการที่ Kutil ใช้ชีวิตทั้งสองด้าน โดยสามารถเป็นใหญ่ใน “โลกในด้านมืด” ในฐานะอาชญากร และมีจิตสำนึกในฐานะศาสนิกชนที่ดี ซึ่งทำให้เขาได้รับความชื่นชมและเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม “ปกติ” อย่างมาก การที่ Kutil ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตสองด้านพร้อมกันนี้เอง ทำให้เขาสามารถรวบรวมคนเพื่อก่อความไม่สงบหลายครั้ง และขณะเดียวกันก็เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แบบ lenggongs หรือ jagoan ด้วย เมื่อมีการต่อสู้เพื่อก่อตั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย Kutil กลายเป็นผู้นำคนหนึ่งที่เขาต่อสู้กับระบอบอาณานิคม (Lukas 1989: 146-148) Kutil กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งจิตวิญญาณของลัทธิผู้กล้า blater-ism และได้รับการเชิดชูสรรเสริญทั่วไปในความแข็งแกร่ง ความเก่งกล้า และบุคลิกลักษณะที่สง่างาม

จากมุมมองด้านนิเวศน์ จะเห็นได้ว่าจุดกำเนิดของ blater ในชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์อย่างมาก เช่น สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ที่ดินมีสภาพแห้งแล้งจนไม่สามารถทำไรนาหรือเพาะปลูกได้ และในบางบริบทยังถูกซ้ำเติมจากปริมาณฝนที่ตกน้อยจนส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรมของชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้เป็นการตอกย้ำความยากจนของประชาชนในชนบทมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านทิ้งที่ดินให้รกร้างจนไม่ก่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจใด ๆ ประกอบกับต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น อัตราประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรง สถานการณ์ดังกล่าวบีบบังคับให้ชาวมาดูลเรสต้องอพยพออกจากถิ่นฐานเดิม แม้จะไม่มีหลักประกันใดๆว่าพวกเขาจะมีชีวิตที่ดีขึ้นก็ตาม ทางออกอีกทางหนึ่งคือการหันไปใช้ชีวิต “ด้านมืด” คือ ทางลัดไปสู่ความรุนแรงและโลกของอาชญากรรม กลายเป็นโจรผู้ร้าย หรือ blater เพื่อให้มีชีวิตรอดอยู่หรือเพื่อเอาชนะความยากจน อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่มีเพียงชาวมาดูลเรสเท่านั้นที่เลือกใช้พฤติกรรมเหล่านี้เป็นทางแก้ไขปัญหาชีวิต เพราะนักวิชาการหลายคนค้นพบว่าพฤติกรรมเช่นเดียวกันนี้ปรากฏอยู่ในหลายพื้นที่ เช่น ลาตินอเมริกา เป็นต้น (Hobsbawm 1981)

ปรากฏการณ์ blater ไม่ได้มีจุดกำเนิดจากประสบการณ์ทางศาสนาของชาวมาดูลเรสเท่านั้น แต่ยังเกิดจากบริบททางนิเวศน์และสังคมของชาวมาดูลเรสแต่ละคนตลอดจนสภาพชุมชนที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ด้วยⁱⁱⁱ Blater-ism จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความพยายามที่จะฝ่าฟันเอาชนะชีวิตที่ยากลำบากและปลดแอกจากความยากจน การเปลี่ยนวิถีชีวิตกลายเป็นโจรหรือ blater ทำให้ชาวมาดูลเรสค้นพบทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความยากจนและเอาชนะอุปสรรคในชีวิตได้ คนหนุ่มที่กลายเป็น blater หรือเข้าร่วมกลุ่ม blater จะได้รับการยกย่องว่าเป็น “คนกล้า” (jagoan) ในหมู่บ้าน และมีสถานะในการดำรงชีวิตดีกว่าการเป็นชาวนาที่ยากจนแร้นแค้นบนผืนดินที่แห้งแล้งรกร้างอีกด้วย^{iv} โครงสร้างของอำนาจปกครองชาวบ้านเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของความยากจนของชาวมาดูลเรส เนื่องจากชาวมาดูลเรสถูกเอารัดเอาเปรียบจาก “อำนาจคู่แฝด” คือชนชั้นขุนนางที่ได้อำนาจและความร่วมมือระหว่างชาวต่างชาติและกลุ่มนายทุน เมื่อระบบทุนนิยมแผ่เข้ามาในมาดูลรา ทำให้มีการแบ่งสรรผลประโยชน์กันได้มากขึ้นในกลุ่มชาวต่างชาติ นายทุน(ชาวจีน) และกลุ่มชนชั้นขุนนาง โดยมีผลประโยชน์ตกถึงชาวบ้านเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็นผลให้มีอาชญากรรม และความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (De Jonge 1989b: 76) ชาวต่างชาติมีความกังวลต่อพฤติกรรมเช่นนี้มากเพราะเป็นเรื่องสันคลอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เมื่อกฎหมายยังไม่สามารถเอื้อมมือเข้าไปจัดการได้ จึงหัน ไปใช้วิธีการแบบเกลี้ยจมเกลี้ยโดยใช้กลุ่มนอกกฎหมายกลุ่มหนึ่งจัดการกับกลุ่มนอกกฎหมายอีกกลุ่มหนึ่ง แม้จะเชื่อว่าวิธีการนี้จะเกิดประสิทธิผลมากกว่า แต่กลับสร้างความลำบากใจต่อรัฐบาลในระบอบอาณานิคมที่จะทำให้ประชาชนยอมรับและเห็นชอบกับวิธีการนี้ การที่สามารถนำวิธีการและรูปแบบนี้มาใช้ได้ผลก็เพราะผู้ปกครองระบอบอาณานิคมไม่ต้องการตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพให้กับประชาชนในท้องถิ่น อำนาจของระบอบอาณานิคมจึงดำรงอยู่ได้ด้วยแรงสนับสนุนของกลุ่มนอกกฎหมายและ blater ในฐานะ jagoan ในชนบท^v

เมื่อรัฐในระบอบอาณานิคมไม่สนับสนุนการสร้างสถาบันรัฐให้มีประสิทธิภาพเพื่อสามารถปกครองตามกฎหมายและให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนได้ ประชาชนจึงเรียกร้องความเป็นธรรมซึ่งเป็นไปตามการตีความเอาเองของแต่ละคน ซึ่งรวมทั้งการใช้ความรุนแรงซึ่งเขาคิดแต่เพียงว่าเป็นการกระทำตามมาตรฐานของการป้องกันตัวเองเท่านั้น ตามความเห็นของ De Jonge การขจัดความขัดแย้งด้วยวิธี carok มีสาเหตุจากการที่รัฐไม่สามารถทำให้คนมาดูลเรสรู้สึกมั่นใจว่ามีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตได้ ประกอบกับชาวมาดูลเรสประสบความสำเร็จในการก่อตั้งอาณาจักรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

จึงเกิดแนวคิดฝ่าฝืนกฎหมายด้วยการตั้งระบบปกครองตนเองที่ใช้ความรุนแรงขึ้นโดยที่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลแสดงบทบาทน้อยมากหรือไม่มีบทบาทเลย (ดูเรื่อง Kerajaan) ยิ่งกว่านั้น มาตุรายังตกอยู่ใต้การครอบงำของชาวชวาตลอดมา เริ่มจากการแผ่อำนาจเข้าไปในเมือง Singosari ถึง Mataram (Degraaf และ Pigeaud 2001)

ในยุคที่มีกษัตริย์ปกครอง อำนาจและบารมีของกษัตริย์มักมีพวก jagoan หนุนหลัง พอถึงยุคอาณานิคม รัฐบาลที่ปกครองโดยชาวต่างชาติไม่สามารถใช้กฎหมายและระเบียบการปกครองได้ดีพอ จึงเป็นแรงบีบบังคับจนต้องปล่อยให้กลุ่ม blater ทำหน้าที่ปกป้องและพิทักษ์อำนาจเอาเอง “รูปแบบ” ความสัมพันธ์ระหว่าง blater และเครื่องมือของรัฐ (เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ยังคงมีอำนาจอย่างกว้างขวางตั้งแต่สมัยหลังยุคอาณานิคมจนปัจจุบัน เมื่อส่วนหนึ่งของ “การทำงานของรัฐบาลยุคใหม่ในมาตุรา” หมายถึงรวมถึงการสร้างสันติภาพและการทำงานร่วมกับกลุ่ม blater^{vi} ดังนั้นการที่ชุมชน blater ดำรงอยู่อย่างแข็งแกร่งได้แค่นั้นขึ้นอยู่กับความอ่อนแอหรือเข้มแข็งของสถาบันของรัฐและการบังคับใช้กฎหมายของรัฐอย่างแท้จริง

การรวบอำนาจและการยอมรับโครงสร้างของอำนาจรัฐไว้ที่จุดเดียว ตลอดจนการใช้ความรุนแรงของชุมชนซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมทางสังคม คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบอันธพาลเฟื่องฟูและเป็นจุดกำเนิดของพวก blater ทั้งยังมีการโอนอ่อนให้แก่คนกลุ่มนี้มากกว่าปกติจนทำให้พวกเขาสามารถแทรกตัวอยู่ในช่องว่างของโครงสร้างและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้อย่างดี ในช่วงปี 1980 กลุ่มนอกกฎหมายฮึกเหิมหนักขึ้น จนกระทั่ง รัฐบาลกลางต้องดำเนินการสลายกลุ่มนอกกฎหมายและ blater เหล่านี้ด้วยการใช้นโยบาย Petrus (ยิงทิ้งอย่างไร้ร่องรอย) การปฏิบัติดังกล่าวเป็นนโยบายของรัฐบาลในสมัยประธานาธิบดี Soeharto เพื่อกำจัดอาชญากรที่อาละวาดเหิมเกริมอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ และในชนบท พวก blater ในเมือง Bangkalan เป็นเป้าหมายและถูกกดขี่อย่างรุนแรงจนกระทั่งหัวหน้ากลุ่มสองคน คือ Haji Suud และน้องชาย ที่ประกอบอาชญากรรมมาแล้วนับไม่ถ้วนถูกฆ่าตายทั้งสองคน ระหว่างที่มีชีวิตอยู่นั้น blater สองคนนี้เป็นผู้ควบคุมธุรกิจการขนส่งสินค้าทางเรือตามท่าเรือชายฝั่งทะเลระหว่าง มาตุรา-Pontioanak, บอร์เนียวตะวันตก Haji Suud มีอำนาจบารมีในสังคมเทียบเท่า Polsek (กองบัญชาการตำรวจประจำท้องถื่น) ยิ่งกว่านั้นเขาไม่เคยถูกจับได้หรือถูกจองจำ ทั้งที่มีคดีอาญาติดตัวมากมาย^{vii}

นโยบาย Petrus ไม่สามารถขุดรากถอนโคนเครือข่ายอาชญากรได้สำเร็จ เพราะหลังจากรัฐริมนั้นกระบวนกรฆ่าตัดตอนพวก blater ได้ไม่นาน พวกเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอำนาจเริ่มเปิดตัวว่ามีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งยังแสดงตัวว่าเป็นผู้อุปถัมภ์และปกป้องกลุ่ม blater และกลุ่มนอกกฎหมายต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งนี้เพราะต้องการรักษาฐานอำนาจของพวกเขาไว้ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อรัฐประกาศใช้ระเบียบการปกครองใหม่และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด กลับก็มีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อตัดหน้ากฎหมายรวมทั้งการใช้วิธีข่มขู่จนไม่สามารถดำเนินการตามข้อกฎหมายได้^{viii} เหตุการณ์เช่นนี้ถือเป็นเรื่องปกติในมาตุราในเมื่อมีสายสัมพันธ์ที่ซ่อนเร้นปกปิดมากมายระหว่าง blater กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง และยังมีข้าราชการที่ “ยืมมือ” blater เพื่อใช้อำนาจอย่างยุติธรรมกับผู้สนับสนุนพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่สมัครทำชิงกับพรรค GOLKAR สำหรับพวก blater การใช้เส้นสายที่มีอยู่ในรัฐบาลทำให้สามารถปกป้องตนเองจากเงื้อมมือกฎหมายโดยเฉพาะเมื่อพวกตนประกอบอาชญากรรม การที่พวก blater ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการฉ้อฉลอยู่เบื้องหลังนี้ ไม่ได้ปรากฏเฉพาะช่วงก่อนการเลือกตั้งเท่านั้นแต่มีอยู่ตลอดเวลาประหนึ่งว่าเป็นธรรมชาติทาง

การเมืองเชิงเศรษฐกิจก็ได้ บทบาทของ blater มีตั้งแต่เป็นนายหน้าในการติดสินบนเจ้าพนักงาน ซึ่งบทบาทนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษเมื่อผู้ต้องหาต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้หลุดจากการต้องโทษในคดีฆาตกรรมที่เกิดจากการทำ carok จะเห็นว่ากระบวนการที่ขึ้นชื่อในทางลบเช่นนี้ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในยุคปฏิรูปการเมือง

ดังนั้น รากเหง้าทางสังคมของพวก blater และกลุ่มนอกกฎหมายในมาตุระย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางนิเวศวิทยาและการเคลื่อนไหวต่อต้านเชิงสังคมวิทยาของประชาชนเมื่อพวกเขาประสบความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ท่ามกลางสภาพเศรษฐกิจที่ยากลำบากตั้งแต่การรับเอาระบบทุนนิยมมาใช้ในชนบท ประชาชนรู้ตัวว่าอำนาจที่เคยมีอยู่หมดไปแล้ว จึงขัดเขยด้วยการลักขโมยหรือการปล้นทรัพย์สินจาก “คนรวย” และ “คนมีอำนาจ” โดยอาศัยบารมี ความเป็นผู้นำหรือความช่วยเหลือจาก jagoan ผู้ชั่วร้าย อย่างไรก็ตามการต่อต้านไม่ได้ทำอย่างเปิดเผย ชาวบ้านใช้วิธีอารยะขัดขืน และแอบทำการต่อต้านเรียกช่องทางสังคม ดังข้อสังเกตของ James C. Scott ในหนังสือเรื่อง Weapons of the Weak และแน่นอนที่สุดการดำเนินการทั้งหมดนี้อาศัยความช่วยเหลือจาก jagoan

ตามความคิดของ George Rude (1980)

เราสามารถแบ่งการประกอบอาชญากรรมของ blater-ism ได้ 3 แบบ คือ

1) การประกอบอาชญากรรมที่มีความโลภเป็นพื้นฐาน 2)

การประกอบอาชญากรรมเพื่อสังคมและความอยุ่รอด และ 3)

การประกอบอาชญากรรมเพื่อประท้วง การแบ่งประเภทอาชญากรรมนี้พิจารณาจากแรงจูงใจ

และมโนคติทางการเมืองและเศรษฐกิจศาสตร์ สำหรับอาชญากรรมในมาตุระ คดีต่าง ๆ

ที่เกิดขึ้นสามารถมองได้ว่าเป็นการประท้วงสังคมเพื่อความอยุ่รอดจากสภาวะยากไร้

แต่ขณะเดียวกันก็เป็นแรงจูงใจเพื่อการสร้างฐานะของตนเองให้ร่ำรวยขึ้นด้วย

ผู้ว่าการที่เป็น Kyai-Blater (Kyai-Blater becomes a regent)

ในยุคหลังการปฏิรูป การกระจายอำนาจทางการเมืองและการให้อำนาจปกครองตนเอง

ในส่วนภูมิภาค ทำให้มีผู้กุมอำนาจในท้องถิ่นที่เรียกว่า “ผู้ยิ่งใหญ่”

มากมายในเขตชนบททุกพื้นที่

ผู้ยิ่งใหญ่เหล่านี้กอบโกยผลประโยชน์จากกระบวนการประชาธิปไตย และจาก

“กระแสลมที่เปลี่ยนทิศ” อันเนื่องจากการใช้นโยบายการเมืองแบบเปิดเผย

ซึ่งมาตุระเองก็ไม่อยู่ในข้อยกเว้น (Harris และ Tornquist 2004)

ในยุคของการนำระเบียบการปกครองใหม่มาบังคับใช้ การหาคนเป็นผู้ว่าการที่มีภูมิหลังเป็น

Kyai หรือ blater ยากมาก แต่ในยุคปฏิรูป ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการในสี่ภูมิภาคของมาตุระ

(คือ Bngkalan, Sampang, Pamekasan และ Sumenep) มีภูมิหลังเป็นผู้สอนศาสนา

(Kyai) เป็นทหาร และเป็น Kyai-blater (ผู้ที่เป็ santri (คนมุสลิมเคร่งศาสนา)หรือ Kyai

(ผู้สอนศาสนา)ในชุมชนของตนและเป็น blater ในชุมชนข้างเคียง)

อย่างไรก็ตามตำแหน่งทางการเมืองในภูมิภาคตกเป็นของคนที่มีพื้นเพอยู่ในชุมชนทั้งสี่

ยกเว้นในอำเภอ Sampang ที่มีนายตำรวจเก่าชื่อ Fadillah Budinono

ได้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการในยุคหลังการปฏิรูปด้วยการชนะเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นรอบสอง

การเลือกตั้งรอบสองครั้งนี้ก่อให้เกิดข้อขัดแย้งทั้งในระดับสภาผู้แทนและระดับชุมชน

จนกระทั่งมีการเผาทำการวุฒิสภาแห่งภูมิภาค (DPRD)^{ix} ท่ามกลางความขัดแย้งเหล่านี้

พรรคการเมืองหลายพรรคที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ใช้กลุ่ม blater

ดำเนินการขับเคลือนพลังมวลชนเพื่อทำการประท้วงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อถึงยุคที่วงการเมืองเปิดกว้างขึ้น

คนตั้งในท้องถิ่นต่างหาทางยึดครองตำแหน่งทางการเมืองระดับภูมิภาค การมีต้นทุนทางวัฒนธรรม เครือข่าย และต้นทุนทางสังคม ทำให้เป็นเรื่องง่ายที่จะชนะการเลือกตั้ง ส่วนคู่แข่งทางการเมืองที่ไล่ตามมาอย่างกระชั้นชิดคือเหล่า blater ที่โด่งดังจากชุมชนที่สนับสนุนอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรง อำนาจทางการเมืองของ blater แต่เดิมนั้นจำกัดอยู่เฉพาะในเขตชนบท แต่พอถึงยุคปฏิรูปคนกลุ่มนี้สามารถแผ่อิทธิพลทางการเมือง ไปจนถึงระดับภูมิภาคได้แล้ว พวก blater ในอดีตอาจมีอิทธิพลแผ่ไปนอกอาณาเขตหมู่บ้านของตนบ้าง แต่มักจะมีเส้นสายกับผู้นำในจังหวัดหรือภูมิภาคคนเดิมซึ่งเป็นผู้มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งทหารให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ด้วย ในบริบทนี้ จะเห็นว่าทหารมีบทบาทอยู่ใน “วงจร” ของ blater ด้วย

นอกจากการกระจายอำนาจและการให้อำนาจปกครองตนเองในส่วนภูมิภาคแล้ว การปฏิรูปการเมืองยังเป็นการอุดรอยรั่วของรูปแบบการเลือกสรรบุคคลเข้าสู่การเมืองด้วยการให้ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนและสมาชิกวุฒิสภาโดยตรง ซึ่งใช้วิธีลงคะแนนเลือกพรรคการเมืองและตัวแทนพรรค เช่น การเลือกตั้งประธานาธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารส่วนอำเภอ การดำเนินกระบวนการทางการเมืองเหล่านี้ ยิ่งเปิดโอกาสให้พวก blater มีช่องทางกอบโกยผลประโยชน์ทางการเมืองได้มากขึ้น โดยใช้เรื่องเศรษฐกิจและการเมืองเป็นข้ออ้างเพื่อต่อรองกับตำแหน่งที่ต้องการ ในกรณีนี้ blater ยังสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงในการเลือกตั้งด้วยการส่งทีมลงแข่งขันเพื่อชนะการเลือกตั้งหรือโดยทางอ้อมด้วยการใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรมครอบงำชาวบ้าน

ยุคปฏิรูปการเมืองสร้างโอกาสให้พวก blater มากขึ้นอีก เพราะสามารถขยายอาณาจักรโดยใช้โครงสร้างทางวัฒนธรรมจากชนบทมาสู่แวดวงการเมืองระดับชาติ สิ่งที่เกิดขึ้นที่อำเภอ Bangkalan ยืนยันความจริงนี้ได้ดี ในอดีต ตำแหน่งผู้บริหารส่วนอำเภอดอกเป็นของนายทหารหรือข้าราชการที่เกษียณแล้ว แต่ในยุคปฏิรูป ตำแหน่งนี้กลับตกเป็นของพวก blater เช่นกรณีของ Fuad เป็นตัวอย่างที่เห็น ได้อย่างชัดเจน เขามาจากครอบครัวเคร่งศาสนา ปู่ของเขาเป็น Kyai ที่อำเภอ Bangkalan และมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักดีแม้กระทั่งในมาตุรา ญาติพี่น้องของเขาหลายคนเป็น pesantren และ เป็นผู้มีการมีและอิทธิพลในชุมชน รวมทั้งในพรรคการเมืองต่าง ๆ และในหมู่ข้าราชการ แต่ขณะเดียวกันทุกคนรู้ว่าเขามีเส้นสายเป็นพวก blater ดังนั้นเขาจึงเป็นผู้ทรงอิทธิพลต่อคนทั้งสองกลุ่มคือ Kyai และ blater เมื่อเขาชนะการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น คนในท้องถิ่นจึงเรียกเขาว่า Kyai-blater

Ramdam Siraj เป็นชาวเมือง Sumenep และเป็นครูสอนศาสนาในชุมชน เมื่อชนะการเลือกตั้งจากการลงคะแนนเสียงโดยตรง ปรากฏว่าชัยชนะของเขาได้มาจากแรงสนับสนุนจากกลุ่ม blater ซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรเพราะผู้นำหมู่บ้าน (kleban) ส่วนใหญ่ในเมือง Sumenep ยอมรับวัฒนธรรม blater ทั้งสิ้น ทั้ง ๆ ที่แต่เดิมนั้นตำแหน่งผู้นำของหมู่บ้าน (kleban) เป็นตำแหน่งที่มีเกียรติของชุมชน เพราะต้องเป็นผู้อาวุโสในหมู่บ้านหรือเป็น Kyai ที่มีศักดิ์ศรี นอกจากนี้ พวก blater ยังก่อตั้งสมาคมที่เมือง Sumenep เรียกว่า Selendang Hitam (ผ้าคลุมสีเข้ม) และกลายเป็นกลุ่มโพกผ้า odeng (ผ้าโพกผมชนิดหนึ่งสำหรับผู้ชาย) และต่อมาใช้คำว่า hitam (ผ้าสีเข้ม) ในการโฆษณาอาชีพของพวกเขา

รูปแบบเครือข่ายของพวก blater หรือ กลุ่มเหนือกฎหมาย สะท้อนถึงกลยุทธ์ทางการเมืองในยุคปฏิรูปได้เป็นอย่างดี พวก blater ใช้ชีวิตแบบอยู่ดีกินดีด้วยการประกอบอาชีพนอกระบบ ตั้งแต่ เป็นนายทุนเงินกู้นอกระบบที่ขูดรีด เป็นองค์กรกึ่ง หรือผู้อักรักษา รักษาความปลอดภัย

จนถึงรับงานที่มีการใช้ความรุนแรง การปล้น และการพนัน นอกจากนี้ยังเป็นพ่อค้าขายทุกอย่าง ตั้งแต่ ค้าปลาคัตว (วัว) ค้าไม้ซุง เป็นต้น แต่เมื่อก้าวเข้าสู่การเมืองในระบบมากขึ้น พวกเขายังสามารถครองตำแหน่ง kleban ได้อีกด้วย ในมาตุรา หมู่บ้านเกือบทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมของ blater ซึ่งเป็นการเข้าถึงรากเหง้าทางสังคม เครือข่าย และอิทธิพลของเหล่า blater ที่ครอบงำคน “ของพวกเขา” ในช่วงการใช้ระเบียบการปกครองใหม่ เป็นเรื่องยากสำหรับ blater ที่จะก้าวไปสู่การเมืองในระดับสูงขึ้น เช่นการเมืองระดับภูมิภาค ครั้นมาถึงยุคปฏิรูป การเปิดกว้างและการแข่งขันทางการเมือง เปิดโอกาสให้พวกเขาได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในชนบทจนสามารถเข้าสู่การเมืองอย่างเป็นทางการทั้งในระดับตำบลจนถึงการเมืองระดับที่สูงขึ้นไปอีก

ในปัจจุบัน blater ยังสามารถครองอิทธิพลอยู่ได้ ด้วยการทำธุรกิจที่ใช้ความรุนแรงและด้านรักษาความปลอดภัย ทั้งยังสามารถแผ่ขยายและสร้างสมอิทธิพลในภาคการเมืองและเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบอีกด้วย เนื่องจากพวกเขาเข้าใจดีว่าเขาสามารถสร้างโอกาสและช่องทางผลประโยชน์ใหม่ ๆ ได้อีกมากมาย พวกเขาเรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการให้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ผ่านทางสถาบันและเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้นจึงมี blater เป็นจำนวนมากไม่น้อยที่ก่อตั้งบริษัทร่วมค้า และ CV (ห้างหุ้นส่วนจำกัด) เพื่อรับงานภายใต้โครงการพัฒนาการก่อสร้างพื้นฐานของรัฐ เช่น โครงการถนนลาดยาง เป็นต้น ปรากฏว่าบริษัทร่วมค้าของเหล่า blater เป็นผู้ชนะการประกวดราคาเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะโครงการทำถนนและปรับปรุงถนนในชนบท การสมคบและสมรู้ร่วมคิดกันระหว่าง blater นักการเมืองและข้าราชการ ทำให้เกิดระบบสมประโยชน์กัน ตัวอย่างเช่น เมื่อมีการประท้วงของนักศึกษา องค์การภาคประชาชน หรือตัวแทนจากองค์กรประชาสังคม เพื่อต่อต้านการคอร์รัปชันของข้าราชการ ก็จะมีการจัดพวก blater ออกมาระงับการประท้วง

การจัดตั้งเครือข่ายองค์กรและการครอบครองอำนาจของ blater ในเมือง Sampang, Bangkalan และ Pamekasan ยังไม่ได้รับการพัฒนาจนถึงระดับเป็นสถาบันหรือระบบผูกขาด ส่วนใน Sumenep ซึ่งเป็นบ้านเกิดของ Salendang Hitam ระบบการควบคุมของกลุ่ม blater ยังเป็นอำนาจเผด็จการและขึ้นอยู่กับอำนาจและอิทธิพลส่วนตัวของผู้นำ ประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญของ blater ในการจัดระบบต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดว่าชุมชนจะได้รับโครงการอะไรบ้าง เช่น หากอิทธิพลของ blater อยู่เพียงในหมู่บ้าน โครงการที่ชุมชนได้รับก็เป็นเพียงโครงการพัฒนาหมู่บ้าน (และแน่นอน blater ต้องเป็นคนควบคุมโครงการเหล่านี้) ในกรณีที่มีโครงการขยายออกไปนอกหมู่บ้าน blater ก็จะใช้เส้นสายเพื่อสามารถแผ่อิทธิพลออกไปให้ได้รับโครงการมากที่สุดจนถึงโครงการระดับชาติ

ในภาคสังคม จะเห็นวายุคปฏิรูปเปิดโอกาสให้ blater กอบโกยผลประโยชน์มากที่สุด จนทำให้เขาเปลี่ยนสถานะจากการอยู่ “ปลายแถว” ของวงการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติขึ้นมาอยู่ “หัวแถว” ได้แล้ว เครือข่ายของพวกเขาขยายออกไปครอบคลุมวงการเมืองอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่การเมืองข้างถนนจนถึงศูนย์กลางอำนาจรัฐ พวกเขาสามารถควบคุมโครงการระดับชาติ ทั้งยังสามารถใช้วิธีการพลิกแพลงต่าง ๆ นานาเพื่อครอบครองผลประโยชน์ที่ต้องการ จึงไม่น่าแปลกใจว่า การมีผลประโยชน์ทับซ้อนในชุมชนต่าง ๆ ของกลุ่ม blater เพื่อให้ได้งานจากโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันกันเองอย่างดุเดือดเพื่อแย่งชิงหรือแบ่งปันผลประโยชน์ อย่างไรก็ตาม การขัดแย้งดังกล่าวยังไม่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงอย่างเปิดเผย

จะเห็นได้ว่าอำนาจและพลังการเมืองในชนบทและภูมิภาคตกอยู่ในมือของคนสองกลุ่มคือ

blater และ Kyai หากคนสองกลุ่มนี้ใส่ใจเรื่องหลักการปกครองที่ดี และการทำงานเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น (ในด้านการศึกษา สุขอนามัย ที่อยู่อาศัย ฯลฯ) รวมทั้งการนำระบบการปกครองตนเองและการกระจายอำนาจทางการเมืองมาใช้ อาจจะส่งผลดีต่ออนาคตของชาวมาดुरาก็ได้ แต่ถ้าหากคนเหล่านี้ไม่สนใจในการปฏิรูปหรือการปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น แน่ใจว่าชาวมาดुरาจะยังมีอนาคตที่มืดมน ถึงแม้จะยังมีภาคส่วนอื่น ๆ อยู่ในสังคมนอกเหนือจากกลุ่มคนที่มีอิทธิพลสูงสองกลุ่มนี้ก็ตาม เช่น กลุ่มนักวิชาการ เป็นต้น^x ซึ่งอาจจะมีส่วนในการยับยั้งไม่ให้ระบบการเมืองของชาวมาดुरาต้องจมดิ่งสู่ความมืดมิดมากกว่านี้ก็เป็นได้

References (อ้างอิง)

- Abdurrachman. 1971. *Sejarah Madura Selayang Pandang*. Sumenep: Minerva
- Ali Haidar. 1994. *Nahdaltul Ulama dan Islam di Indonesia: Pendekatan Fiqh dalam Politik*. Jakarta: Gramedia.
- Baum, Gregory. 1999. *Agama dalam Bayang-Bayang Relativisme: Sebuah Analisis Sosiologi Pengetahuan Karl Mannheim tentang Sintesa Kebenaran Historis-Normatif* (translation by Murtajib). Yogyakarta: Tiara Wacana.
- Berger L, Peter dan Thomas Luckman. 1990. *Tafsir Sosial atas Kenyataan: Risalah tentang Sosiologi Pengetahuan* (translation by Hasan Basari). Jakarta: LP3ES.
- Blok, Anton. 1974. *The Mafia of a Sicilian Village 1860-1960: A Study of Violent Peasant Entrepreneurs*. Oxford: Basil Blackwell.
- Bruinessen, Martin van. 1995. *Kitab Kuning: Pesantren dan Tarekat*. Mizan: Bandung.
- Budiardjo, Meriam (ed.). 1991. *Aneka Pemikiran Tentang Kuasa dan Wibawa*. Jakarta: Sinar Harapan.
- De Jonge, Huub (ed.) 1995. *Across Madura Strait*. Leiden: KITLV Press.
- De Jonge, Huub. 1989a. *Agama, Kebudayaan dan Ekonomi*. Jakarta: Rajawali Press.
- _____. 1989b. *Madura Dalam Empat Zaman*. Jakarta: Gramedia.
- Degraaf, H.J., and Pigeaud. 2001. *Kerajaan Islam Pertama di Jawa, Tinjauan Sejarah Politik Abad XV dan XVI*. Jakarta: Grafiti.
- Femia, J.V., 1987. *Gramsci Political Thought: Hegemony, Consciousness and the Revolutionary Process*. New York: Oxford University Press.
- Foucault, Michel. 2002. *Power/Knowledge* (translated into Indonesian by Yudi Santosa). Yogyakarta: Bentang.
- Gunawan, Ryadi. 1981. Jagoan Dalam Revolusi Kita. *Prisma*, No.8 (8): 41-50.
- Harris, John, and Olle Tornquist (eds.). 2004. *Politisasi Demokrasi Politik Lokal Baru*. Jakarta: Demos.
- Hobsbawm, Eric. 1981. *Bandits*. New York: Pantheon Books.
- Irsyad, M. 1985. *Ke'Lesap Lanceng Pocong*. Bangkalan.
- Kuntowijoyo. 1988. *Social Change in an Agrarian Society: Madura 1850-1940*. Ph.D. thesis, Columbia University, New York.

- _____. 1994. *Radikalisasi Petani*. Yogyakarta: Bentang.
- _____. 2002. *Perubahan Sosial Dalam Masyarakat Agraris Madura 1850-1940*. Yogyakarta: Mata Bangsa.
- Lombard, Denys. 1996. *Nusa Jawa: Kajian Sejarah Terpadu, Bagian II: Jaringan Asia*. Jakarta: Gramedia.
- Lukas E, Anton. 1989. *Peristiwa Tiga Darah: Revolusi dalam Revolusi*. Jakarta: Grafiti Pers.
- Mansoor, Iik. 1990. *Islam in an Indonesian World: Ulama of Madura*. Yogyakarta: Gadjah Mada University Press.
- Onghokham. 2002. *Dari Soal Priyayi sampai Nyi Blorong, Refleksi Historis Nusantara*. Jakarta: Kompas.
- Rude, George. 1980. *Criminal and Victim. Crime and Society in Early Nineteenth Century England*. Oxford: Clarendon Press.
- Rozaki, Abdur. 2004. *Menabur Kharisma Menuai Kuasa: Kiprah Kiai dan Blater sebagai Rezim Kembar di Madura*. Yogyakarta: Pustaka Marwa Publisher.
- _____. 2001a. *Demokratisasi di Tingkat Lokal: Kasus Pemilihan Bupati Sampang Madura Tahun 2000—2005*. Joint Research Report of Kawula Saras Jember NGO and USAID Jakarta. Limited edition.
- Rozaki, Abdur et al. 2001b. *Tragedy Demokrasi Lokal: Konflik Pemilihan Bupati Sampang Tahun 2001*. Research report in cooperation with Kawula Saras and OTI/DAI-USAID. Jakarta.
- Schulte Nordholt, Henk. 2002. *Kriminalitas, Modernitas dan Identitas Dalam Sejarah Indonesia*. Yogyakarta: Pustaka Pelajar.
- Scott, James. 1985. *Weapons of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance*, Yale University Press.
- Siegel, James. 1998. *A New Criminal Type in Jakarta: Counter Revolution Today*. Durham: Duke University Press. Published in Indonesian as *Penjahat Gaya (Orde) Baru: Eksplorasi Politik dan Kriminalitas*, translated by Noor Cholish. Yogyakarta: LKiS, 2000.
- Touwen-Bouwisma, Elly. 1989. Kekerasan di Masyarakat Madura. In *Agama, Kebudayaan dan Ekonomi*, edited by Huub de Jonge, pp. 224-233. Jakarta: Rajawali Press.
- Wahid, Abdurrahman. 1988. Pesantren Sebagai Sub Kultur. In *Pesantren dan Pembaharuan*, edited by Dawam Rahardjo. Jakarta: LP3ES.
- Wiyata, A. Latief. 2002. *Carok dan Harga Diri Orang Madura*. Yogyakarta: LKiS.
- Zainalfattah, R. 1951. *Sedjarah Tjaranja Pemerintahan di Daerah-Daerah di Kepulauan Madura Dengan Hubungannja*. Pamekasan: Minerva.